

Нормативно-правовий аспект в організації інклюзивного навчання в умовах воєнного стану

У зв'язку із введенням воєнного стану відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 Міністерство освіти і науки України у доповнення до листа МОН від 06.03.2022 № 1/33-71-22 надає додаткові роз'яснення та рекомендації щодо організації освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами, які переїхали на тимчасове проживання до інших регіонів України:

Лист МОН України від 28.03.2022 №1/3710-22

«Про роботу інклюзивно-ресурсних центрів та організацію освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами у період воєнного стану»

З метою максимального забезпечення продовження навчання осіб з ООП, які вимушено переїхали на тимчасове проживання до інших регіонів України рекомендуємо місцевим управлінням (відділам) освіти за місцем нового проживання осіб з ООП у співпраці з органами соціального захисту населення:

Під час взяття на облік та надання довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 року № 509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб» інформувати батьків (інших законних представників) осіб з ООП, повнолітніх осіб з ООП про можливість продовження навчання у закладах освіти, в яких організовано освітній процес, та за їх заявою організовувати очну та/або змішану очно-дистанційну та дистанційну форми навчання

Інформувати про діючі ІРЦ, заклади освіти, де особа з ООП може продовжити навчання

З метою максимального забезпечення продовження навчання осіб з ООП, які вимушено переїхали на тимчасове проживання до інших регіонів України рекомендуємо місцевим управлінням (відділам) освіти за місцем нового проживання осіб з ООП у співпраці з органами соціального захисту населення:

Сприяти залученню осіб з ООП до освітнього процесу

Сприяти забезпеченню проведення (надання) додаткових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг) (індивідуальних та групових) особам з ООП, які тимчасово проживають на території громади, були зараховані навчання або долучені до освітнього процесу в закладах освіти, відвідую ІРЦ у очній формі (під час чергувань спеціалістів у ІРЦ, якщо це не становить загрозу життю громадян), очно-дистанційній, дистанційних формах.

На підставі заяви одного з батьків (інших законних представників) особи з ООП та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, що надається ІРЦ, керівник закладу освіти утворює інклюзивний клас (групу) та організовує інклюзивне навчання з урахуванням рівня підтримки, рекомендованого ІРЦ

Постанова КМУ від 15 вересня 2021 року №957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти»

Постанова КМУ від 10 квітня 2019 р. №530 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти»

Якщо під час воєнного стану висновок, що надавався ІРЦ до введення воєнного стану було втрачено батьки (інші законні представники) особи з ООП:

Можуть отримати копію висновку на порталі АС «ІРЦ» (<https://ircenter.gov.ua/>) або у відповідному мобільному додатку

Можуть звернутися до ІРЦ за місцем тимчасового проживання особи, отримати копію висновку за допомогою фахівців ІРЦ

Можуть провести первинну (повторну) комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) для дітей, які переїхали на тимчасове місце проживання, комплексна оцінка проводиться **протягом тижня з моменту подання звернення (заяви).**

*{Пункт 12 доповнено абзацом згідно з Постановою
КМ [№ 493 від 29.04.2022](#)}*

У разі встановлення фахівцями інклюзивно-ресурсного центру наявності в особи особливих освітніх потреб висновок про комплексну оцінку є підставою для:

- ✓ **Забезпечення інклюзивного навчання (утворення інклюзивної групи чи класу)**
- ✓ **Складення для неї індивідуальної програми розвитку**
- ✓ **Надання їй психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг згідно з визначеним рівнем підтримки відповідно до:**

Порядку організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 р. № 530 (Додаток 1)

Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957 (Додаток 1)

Інклюзивне навчання у закладах освіти

Батьки здобувачів освіти мають гарантоване право обирати заклад освіти (інклюзивні класи в ЗЗСО, наближених до місця проживання, або спеціальний заклад освіти), освітню програму, вид і форму здобуття дітьми відповідної освіти, виключно в інтересах самих дітей.

Умови забезпечення якісного інклюзивного навчання

Визначення особливих освітніх потреб дитини

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників

Створення інклюзивного освітнього простору

Надання освітніх, психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг

Забезпечення учнів спеціальними засобами корекції психофізичного розвитку;

Здійснення психолого-педагогічного супроводу дитини протягом усього періоду навчання із обов'язковим залученням батьків до освітнього процесу

Зміни щодо порядків організації інклюзивного навчання у зв'язку з війною

З метою покращення ситуації, зміни до порядків знімають деякі обмеження на період дії воєнного стану, а саме:

Гранична кількість дітей з ООП в інклюзивних класах або групах не застосовується, заклад не може відмовити в організації інклюзивного навчання та створенні інклюзивної групи

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги чи допомога можуть надаватися фахівцями ІРЦ і педагогічними працівниками закладу (за умови дотримання безпеки учасників освітнього процесу)

Допускається застосування змішаної форми здобуття освіти в інклюзивних класах ЗЗСО

Зміни щодо порядків організації інклюзивного навчання у зв'язку з війною

З метою покращення ситуації, зміни до порядків знімають деякі обмеження на період дії воєнного стану, а саме:

До закладу освіти можуть подаватися копії документа, що посвідчують особу, а також висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи (за наявності)

Засідання Команд психолого-педагогічного супроводу в закладах освіти можуть проходити в режимі онлайн або у змішаному очно-дистанційному форматі

У закладі освіти можуть формуватися тимчасові інклюзивні міжкласні групи

Постанова КМУ від 10 квітня 2019 р. №530
«Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти»

Під час організації інклюзивного навчання висновки інклюзивно-ресурсних центрів, видані до 1 січня 2022 р., є дійсними до закінчення строку їх дії або до видачі інклюзивно-ресурсним центром в установленому порядку нового висновку.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) для організації інклюзивного навчання дітей з ООП (зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування) внаслідок збройної агресії Російської Федерації) до закладу освіти подаються копії документа, що посвідчує особу (в разі наявності) та висновку.

ЗМІНИ, що вносяться до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2022 р. N483

Постанова КМУ від 10 квітня 2019 р. №530

«Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти»

п.5, абзац п'ятий

«У разі наявності висновку, що не містить інформації про рівень підтримки, така дитина розподіляється у групу закладу дошкільної освіти відповідно до складності її порушень з урахуванням рекомендацій команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами (за участю фахівців інклюзивно-ресурсного центру)»

доповнити пункт абзацом такого змісту:

«У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) гранична кількість дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних групах, визначена цим Порядком, не застосовується. Заклад освіти не може відмовити в організації інклюзивного навчання дитини з особливими освітніми потребами та створенні інклюзивної групи»

Постанова КМУ від 10 квітня 2019 р. №530
«Про затвердження Порядку організації інклюзивного
навчання в закладах дошкільної освіти»

п.7 доповнити абзацом такого змісту:

«У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомога) надаються дітям з особливими освітніми потребами (за умови дотримання безпеки учасників освітнього процесу) фахівцями інклюзивно-ресурсних центрів, педагогічними працівниками закладу освіти, зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування) та/або місце роботи внаслідок збройної агресії Російської Федерації»

Джерела

1. Постанова КМУ від 15 вересня 2021 року №957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти»
2. Постанова КМУ від 10 квітня 2019 р. №530 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти»
3. Постанова КМУ від 29.04.2022 №493 «Про внесення змін до Положення про інклюзивно-ресурсний центр» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/493-2022-%D0%BF#Text>
4. Постанова КМУ від 26.04.2022 №483 «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 р. № 530 і від 15 вересня 2021 р. № 957» <http://barna-consult.com/wp-content/uploads/2022/05/Zminy-shhodo-poryadkiv-organizatsiyi-inklyuzyvno-navchannya.pdf>
5. Лист МОН України від 28.03.2022 № 1/3710-22 «Про роботу інклюзивно-ресурсних центрів та організацію освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами у період воєнного стану» https://kristti.com.ua/wp-content/uploads/2022/03/Rekomendatsiyi_voyennyj_stan_red-1.pdf
6. Лист МОН України від 02.04.22 № 1/3845-22 «Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні» <http://ru.osvita.ua/legislation/doshkiina-osvita/86206/>